PDF Compressor Free Version

حذف ایران از فهرست پژوهشگران پر استناد جهان

برای نخستین‌بار پس از ۱۳ دوره حضور در فهرست پژوهشگران پر استناد، امسال ایران در فهرست ۲۰۲۶ هیچ نماینده‌ای ندارد؛ در حالی که عربستان با ۲۷ و ترکیه با ۲ پژوهشگر در فهرست پژوهشگران پر استناد جهان حضور دارند.

به گزارش ایسنا، فهرست پژوهشگران پر استناد موسسه کلاریویت هر سال با هدف شناسایی پژوهشگرانی که در حوزه‌های علمی مختلف مقالاتی با میزان استناد بسیار بالا و تاثیرگذاری قابل توجه در جامعه علمی داشته‌اند، منتشر می‌شود. حضور در این فهرست یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی میزان اثرگذاری پژوهشگران در سطح بین‌المللی مورد توجه قرار می‌گیرد.

بررسی داده‌های سال‌های گذشته نشان می‌دهد که پس از سال‌ها روند نزولی حضور ایران در این فهرست، در سال ۲۰۲۶ تعداد پژوهشگران پر استناد ایرانی به صفر رسیده است.

سابقه حضور ایران؛ از ۱۰ پژوهشگر در سال ۲۰۱۴ تا حذف کامل در ۲۰۲۶

داده‌های فهرست‌های سالانه پژوهشگران پر استناد موسسه کلاریویت نشان می‌دهد که ایران در سال ۲۰۱۴ با ۱۰ پژوهشگر در این فهرست حضور داشته است. تعداد پژوهشگران ایرانی در سال‌های بعد با نوسان همران بوده و در سال ۲۰۲۱ به بیشترین تعداد یعنی ۱۸ پژوهشگر پر استناد رسید.

از سال ۲۰۲۱ به بعد روند تعداد پژوهشگران پر استناد ایران نزولی شد. به طوری که در سال ۲۰۲۲ این تعداد به ۱۴ نفر و در سال ۲۰۲۳ به ۶ نفر و در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به سه نفر رسید و امسال هیچ پژوهشگر ایرانی در فهرست پژوهشگران پر استناد ۲۰۲۶ موسسه کلاریویت ثبت نشده است.

لازم به ذکر است که در این گزارش، نام هر پژوهشگر فقط یک بار شمارش شده است؛ حتی اگر نام او در چند حوزه علمی مختلف در فهرست پژوهشگران پراستناد آمده باشد. همچنین، پژوهشگران دارای وابستگی سازمانی اول یا دوم به ایران، در مجموع محاسبه شده‌اند.

حضور رقبای منطقه‌ای ایران در فهرست پژوهشگران پر استناد

بررسی حضور عربستان و ترکیه رقبای سنتی ایران در منطقه نشان می‌دهد که در فهرست پژوهشگران پر استناد کلاریویت در سال ۲۰۲۶ از عربستان سعودی ۲۷ پژوهشگر پر استناد و از ترکیه ۲ پژوهشگر پر استناد حضور دارند.

بر اساس اعلام موسسه کلاریویت؛ در مقیاس جهانی ۸۶.۱ درصد از کل جایگاه‌های پژوهشگران پر استناد در سال ۲۰۲۶ در ۱۰ کشور نخست و ۷۴.۴ درصد از آن در ۵ کشور اول متمرکز است.

آمریکا با ۲ هزار و ۶۰۶ جایگاه (۳۶.۸ درصد) همچنان رتبه اول را دارد؛ اما سهم این کشور نسبت به سال گذشته حدود نیم درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر چین با هزار و ۴۸۴ جایگاه (۲۰.۹ درصد) و رشد ۹ دهم درصدی نسبت به پارسال فاصله خود را با آمریکا کم‌تر کرده است. اکنون از هر پنج پژوهشگر پر استناد جهان یک نفر در چین فعالیت دارد.

چرا ارزیابی‌های ۲۰۲۶ سخت‌گیرانه‌تر شد؟

بر اساس اعلام موسسه کلاریویت؛ مؤسسه اطلاعات علمی (ISI) وابسته به کلاریویت در ارزیابی سال ۲۰۲۶، توجه بیشتری به سلامت و اعتبار پژوهش‌ها داشته است. در این دوره، علاوه بر میزان استناد مقالات، شیوه انتشار و الگوهای استنادی پژوهشگران نیز با دقت بیشتری بررسی شده است. بر این اساس، مقالات پژوهشگرانی که در سال‌های گذشته به دلیل تخلفات پژوهشی از فهرست حذف شده‌اند، در محاسبات امسال لحاظ نشده‌اند. همچنین مقالات پس‌گرفته‌شده (ریترکت شده) و مقالاتی با بیش از ۳۰ نویسنده کنار گذاشته شده‌اند. میزان انتشار غیرمتعارف مقالات و الگوهای خوداستنادی و استناد میان همکاران نیز از دیگر موارد بررسی بوده است. دیوید پندلبری، رئیس بخش تحلیل پژوهش در مؤسسه اطلاعات علمی کلاریویت، هدف از این اقدامات را جلوگیری از تأثیرگذاری الگوهای مشکوک استنادی بر انتخاب پژوهشگران شایسته عنوان کرده است. این تغییرات نشان می‌دهد که کلاریویت در انتخاب پژوهشگران پراستناد، علاوه بر تعداد استنادها، اعتبار و کیفیت فعالیت‌های پژوهشی آن‌ها را نیز بیشتر مورد توجه قرار داده است.

فهرست پژوهشگران پر استناد موسسه کلاریویت معتبرترین و دقیق‌ترین فهرست پژوهشگران پر استناد در جهان است. علت حذف کامل ایران از این فهرست در سال ۲۰۲۶ مشخص نیست و نمی‌توان آن را به یک عامل واحد نسبت داد. به طور کل در سال‌های اخیر دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های ایران با کاهش سرمایه‌گذاری و محدودیت منابع مالی، دشواری دسترسی به منابع و زیرساخت‌های علمی بین‌المللی، اختلال‌ها و قطعی‌های اینترنت و تعطیلی‌های طولانی‌مدت مواجه بودند که هر یک از این مسائل می‌توانند بر فعالیت علمی و انتشار پژوهش‌ها تأثیر بگذارند.

تاثیر تمامی این موارد را می‌توان در افت رتبه علمی کشور و افت رتبه دانشگاه‌ها در اغلب نظام‌های رتبه‌بندی جهانی مشاهده کرد، ولی با این حال برای مشخص کردن عامل حذف ایران از فهرست پژوهشگران پر استناد به بررسی داده‌های دقیق‌تر و شواهد مستقل نیاز است.

عکس روز ناسا

نبرد کهکشان‌ها!

عکس روز ناسا کهکشان‌هایی را به نمایش می‌گذارد که از نزدیکی یکدیگر عبور می‌کنند و احتمال می‌رود همگی در نهایت با هم ادغام شوند. به گزارش ایسنا، پس از این نبرد کهکشانی فقط یک کهکشان باقی خواهد ماند.

حلقه‌ها و الگوهای مارپیچی کم‌نوری از ستاره‌ها در این عکس دیده می‌شوند که حاصل برخوردهای گرانشی پیشین هستند. این کهکشان‌ها که در مجموع

«گروه NGC ۷۷۷۱» نامیده می‌شوند، در فاصله تقریبی ۲۰۰ میلیون سال نوری از ما و در جهت صورت فلکی «اسب بالدار»(Pegasus) قرار دارند. بزرگترین کهکشان یعنی کهکشان مارپیچی میله‌ای NGC ۷۷۷۱ که در سمت راست پایین قرار گرفته است، به تنهایی حدود ۷۵ هزار سال نوری وسعت دارد. کهکشان سمت چپ بالا نیز کهکشان مارپیچی NGC ۷۷۶۹ است که بزرگی آن تقریباً به همان اندازه می‌رسد. از آنجا که این کهکشان‌ها و دیگر کهکشان‌های کوچکتر بارها از نزدیکی یکدیگر عبور می‌کنند، احتمالاً همگی در نهایت با هم ادغام خواهند شد و یک کهکشان بسیار بزرگ را تشکیل خواهند داد. این فرایند ادغام که در طول میلیاردها سال رخ می‌دهد، یک بخش طبیعی از تکامل کهکشان‌ها به شمار می‌رود.